

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

Warszawa, dnia 22 grudnia 2015 r.

DKK2-421/46/15/AI

DECYZJA nr DKK - 216/2015

Na podstawie art. 18 w związku z art. 13 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 184 ze zm.) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego wszczętego na wniosek 1&1 Internet SE z siedzibą w Montabaur (Niemcy), **wydaje zgodę** na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez 1&1 Internet SE z siedzibą w Montabaur (Niemcy) kontroli nad Home.pl S.A. z siedzibą w Szczecinie.

UZASADNIENIE

W dniu 13 lipca 2015 r. do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwanego dalej „Prezesem Urzędu” lub „organem antymonopolowym”, wpłynęło zgłoszenie zamiaru koncentracji, polegającej na przejęciu przez 1&1 Internet SE z siedzibą w Montabaur (Niemcy), zwaną dalej „1&1” lub „Wnioskodawca”, kontroli nad Home.pl S.A. z siedzibą w Szczecinie, zwaną dalej „Home”.

W związku z tym, iż spełnione zostały niezbędne przesłanki uzasadniające zgłoszenie zamiaru koncentracji, tj.:

- łączny światowy obrót przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji w roku obrotowym poprzedzającym rok zgłoszenia przekroczył równowartość 1 mld euro, tj. kwotę określoną w art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 184), zwanej dalej „ustawą o ochronie konkurencji” lub „ustawą antymonopolową”,
- przejęcie kontroli nad innym przedsiębiorcą jest jednym ze sposobów koncentracji określonym w art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy antymonopolowej,

- w sprawie nie występuje żadna okoliczność z katalogu przesłanek wymienionych w art. 14 ustawy antymonopolowej, powodująca odstępianie od konieczności zgłoszenia zamiaru koncentracji,

zostało wszczęte postępowanie antymonopolowe w przedmiotowej sprawie, o czym - zgodnie z art. 61 § 4 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2013, poz. 267 ze zm.) – Wnioskodawca został powiadomiony pismem z dnia 20 lipca 2015 r.

W toku postępowania do Prezesa Urzędu wpłynęło pismo od spółki nazwa.pl S.A. z siedzibą w Krakowie, zwanej dalej „Nazwa”, w którym przedsiębiorca ten, odnosząc się do toczącego się przed Prezesem Urzędu postępowania, podniósł m.in., że zasadne jest przyjęcie, iż planowana koncentracja wywiera wpływ na krajowe rynki domeny krajowej .pl (dalej także „domeny krajowej” lub „domeny .pl”), usług hostingowych oraz usług związanych z uruchamianiem sklepów internetowych. W jego ocenie, w wyniku koncentracji łączny udział uczestników koncentracji w rynku domeny krajowej .pl przekroczy bowiem próg 40% (grupa Home jest najsilniejszym uczestnikiem tego rynku z blisko 34% udziałem), w rynku usług hostingowych zbliży się do 50% (grupa Home jest najsilniejszym graczem z udziałem znacząco przekraczającym 40% lub wręcz, jak wynika z wypowiedzi przedstawicieli Home, przekraczającym 50%), a w rynku usług sklepów internetowych przekroczy 50% (grupa Home jest niekwestionowanym liderem na tym rynku z udziałem zbliżonym do 50%). Połączenie sił rynkowych uczestników koncentracji niekorzystnie zatem wpłynie na każdy ze wskazanych rynków.

Z uwagi na wątpliwości dotyczące określenia przez Zgłaszającego rynku właściwego w sprawie, w szczególności mając na względzie to, że przyjmując inne (niż w zgłoszeniu) zakreślenie rynków mogą wystąpić rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ, a udział uczestników koncentracji może być wysoki, Prezes Urzędu uznał, iż kwestie te wymagają zweryfikowania. Z tego względu postanowieniem nr DKK- 58/2015 z dnia 12 sierpnia 2015 r. przedłużył o 4 miesiące termin zakończenia postępowania antymonopolowego w tej sprawie w celu przeprowadzenia badania rynkowego.

W ramach badania rynku organ antymonopolowy skierował szereg pytań do ponad 30 konkurentów uczestników koncentracji, tj.: Active 24 sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, ActiTech sp. z o. o. z siedzibą we Wrocławiu, AGMB sp. z o.o. z siedzibą w Lublińcu, Agnat sp. z o.o. z siedzibą w Bydgoszczy, Agora S.A. z siedzibą w Warszawie, ATM S.A. z siedzibą w Warszawie, Beyond.pl sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu, Bright Group sp. z o.o. z siedzibą w Rzeszowie, Consulting Service sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Domeny.pl sp. z

o.o. z siedzibą w Krakowie, DINFO - Systemy Internetowe Sylwia Wierońska z siedzibą w Bielsku-Białej, Domenomania.pl S.A. z siedzibą we Wrocławiu, ETOP sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, ebexo z siedzibą we Wrocławiu, Grupy Onet.pl z siedzibą w Krakowie, Grupy INTERIA.pl sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w Krakowie, Greiner.pl z siedzibą w Warszawie, Hekkonet Damian Gałązka z siedzibą w Gdyni, Hosting.pl sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Krakowskiego e-Centrum Informatycznego JUMP Dziedzic Pasek Przybyła sp. j. z siedzibą w Krakowie, Microsoft sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, MSERWIS Michał Splawski z siedzibą we Wrocławiu, Ogicom „Spider” sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w Poznaniu, OVH sp. z o.o. z siedzibą we Wrocławiu, prot – Profesjonalne Technologie Krzysztof Wojteczko z siedzibą w Lublinie, Rejestracja Domen.pl sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Shoplo sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, SuperHost.pl sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku, UT.pl Marcin Szymonik z siedzibą w Ostrowcu Świętokrzyskim, UNIT-SOFT sp. z o.o. z siedzibą w Krakowie, Wirtualna Polska Holding S.A. z siedzibą w Warszawie, WellComerce sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi, WEBCREO Rafał Ruła z siedzibą w Grabówce, 24registry.com sp. z o.o. z siedzibą w Łodzi, a także do Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej z siedzibą w Warszawie, zwanej dalej „NASK”. Pytania dotyczyły m.in. następujących kwestii:

- opinii odnośnie zakreszenia rynku w aspekcie produktowym i geograficznym dla prowadzonej działalności,
- oferowanych usług,
- szacunkowej wielkości zakreślonego rynku/rynków właściwych w latach 2013–2014,
- ceny planowanej koncentracji,
- liczby domen obsługiwanych oraz nowo rejestrowanych w latach 2013-2014,
- wielkości przychodów, w latach 2013–2014, z działalności w zakresie obsługi domen, a także rejestracji nowych domen,
- wielkości rynku obsługi domen raz rynku rejestracji nowych domen w latach 2013- 2014,
- szacunkowego udziału w rynku obsługi domen krajowych oraz rynku rejestracji nowych domen krajowych w latach 2013–2014,
- wielkości przychodów z usług hostingowych w Polsce w latach 2013–2014,
- wielkości krajowego rynku usług hostingowych w latach 2013–2014 oraz
- szacunkowego udziału w krajowym rynku usług hostingowych w latach 2013–2014.

W trakcie postępowania organ antymonopolowy ustalił, co następuje:

Uczestnicy koncentracji

1&1 (aktywny uczestnik koncentracji) oferuje głównie tzw. usługi w chmurze obliczeniowej, takie jak hosting stron internetowych (strony internetowe, domeny itp.), dostarczanie zasobów do przechowywania danych oraz zasobów informatycznych.

1&1 należy do grupy kapitałowej, na czele której stoi United Internet AG z siedzibą w Montabaur (Niemcy), dalej „UI”. Grupa UI prowadzi działalność głównie w dwóch obszarach:

- (i) dostępu do Internetu – za pośrednictwem szerokopasmowej sieci komórkowej lub sieci stacjonarnej; działalność ta prowadzona jest wyłącznie w Niemczech,
- (ii) aplikacji – oferuje usługi internetowe o wartości dodanej dla klientów indywidualnych, małych i średnich przedsiębiorstw, obejmujące w szczególności usługi chmury obliczeniowej, takie jak hosting stron www, kreator stron www, rejestracja domen, serwery, e-sklepy, zarządzanie danymi, poczta e-mailowa, przechowywanie danych online, aplikacje grupowe oraz biurowe, a także rozwiązania marketingowe oraz sprzedażowe. W tym sektorze grupa UI, w szczególności poprzez spółki 1&1, prowadzi działalność w Niemczech, Francji, Wielkiej Brytanii, Włoszech, Austrii, Polsce (za pośrednictwem 1&1 Internet sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie), Szwajcarii i Hiszpanii, a także w Kanadzie, Meksyku i Stanach Zjednoczonych.

W Polsce grupa UI prowadzi działalność w zakresie usług w chmurze obliczeniowej za pośrednictwem spółki 1&1 Internet sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie od 2010 r.

Home (pasywny uczestnik) prowadzi działalność wyłącznie w Polsce i oferuje usługi w chmurze obliczeniowej, których celem jest ułatwienie obecności w sieci Internet. Usługi te obejmują: hosting stron internetowych (w tym rejestrację domen polskich, zagranicznych oraz ogólnych, utrzymanie domen, hosting współdzielony, tj. dostarczanie i przechowywanie stron internetowych), usługi o wartości dodanej (w tym aplikacje typu oprogramowanie jako usługa *software-as-a-service*, takie jak kreator stron www, poczta e-mailowa dla biznesu itp.), dostarczanie zasobów do przechowywania danych oraz zasobów informatycznych (wirtualne serwery, w tym serwery dedykowane) oraz rozwiązania z zakresu bezpieczeństwa w Internecie.

Home stoi na czele grupy kapitałowej, w skład której wchodzi:

- AZ.pl sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie – prowadzi działalność na rynku usług w chmurze obliczeniowej, w szczególności oferuje rejestrację i obsługę domen, usługi hostingu, kreatora stron www, sklepu internetowego, poczty elektronicznej a także serwery VPS¹ (virtual private servers) oraz serwery wirtualne² i certyfikaty SSL³,
- Premium.pl sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie - oferuje usługi w chmurze obliczeniowej (do 2014 r. oferowała jedynie usługę rejestracji i obsługi domen, Spółka obecnie rozszerzyła ofertę o m.in. o usługi: hostingu, kreatora stron www, sklepu internetowego, a także certyfikaty SSL i serwery VPS),
- HBS Cloud sp. z o.o z siedzibą w Szczecinie - nie prowadzi działalności gospodarczej,
- DP Europe sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie - nie prowadzi działalności gospodarczej,
- DP Australia sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie- nie prowadzi działalności gospodarczej,
- DP Africa sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie- nie prowadzi działalności gospodarczej,
- DP Poland sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie- nie prowadzi działalności gospodarczej,
- DP America sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie- nie prowadzi działalności gospodarczej,
- DP Asia sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie- nie prowadzi działalności gospodarczej.

Grupa Home oferuje usługi pod czterema markami: home.pl, az.pl, premium.pl oraz homecloud.pl, a jej klientami są przede wszystkim mikro, mali oraz średni przedsiębiorcy.

¹ VPS (wirtualny serwer prywatny) to typ serwera, w którym usługodawca przydziela odbiorcy określoną część zasobów serwera, który obsługuje również innych klientów. Dzięki temu odbiorca otrzymuje gwarancję określonych parametrów, bowiem jego zasoby (środowisko) są odseparowane od zasobów innych użytkowników (klient dysponuje przydzieloną tylko jemu częścią zasobów i posiada większą niezależność od innych użytkowników). Tym samym działania jednego użytkownika nie wpływają na możliwość (zasoby), z których mogą korzystać inni użytkownicy. VPS stanowi rozwiązanie pomostowe między serwerem współdzielonym a dedykowanym (w którym serwer pracuje wyłącznie dla danego użytkownika. Użytkownik dysponuje pełną mocą obliczeniową oraz elastycznością konfiguracji serwera). Serwer jest to fizyczna maszyna (specjalnie skonfigurowany komputer), o dużej mocy obliczeniowej na stałe podłączona do Internetu, która służy udostępnianiu danych i informacji innym użytkownikom sieci Internet. Trzy główne typy serwerów to: serwery współdzielone (wirtualne), VPS oraz serwer dedykowane.

² serwery wirtualne (współdzielone) są to wydzielone wirtualnie (poprzez specjalny program) serwery z fizycznego serwera (są fragmentem serwera współdzielonym z innymi klientami danej firmy). Tym samym na jednym serwerze fizycznym istnieje wiele serwerów wirtualnych, które współdzielą zasoby, np. dysk twardy, czas pracy procesora, pamięć. Dany użytkownik nie ma zagwarantowanej (przypisanej tylko jemu) mocy przez co istnieje ryzyko, że jeden z użytkowników w danej chwili wykorzysta 80% mocy serwera, tym samym na pozostałą część użytkowników pozostanie tylko 20% jego mocy.

³ Certyfikat SSL jest protokołem sieciowym używanym do bezpiecznych połączeń internetowych, przyjęto go jako standard szyfrowania na stronach WWW. Certyfikat SSL potwierdza bezpieczeństwo szyfrowania danych przesyłanych pomiędzy użytkownikiem a serwerem. Jest gwarantem zachowania poufności danych i całej komunikacji. Gwarancja ta jest udzielana przez niezależny podmiot czyli wystawcę. Certyfikaty SSL są narzędziem zapewniającym ochronę witryn internetowych, a także gwarantem zachowania poufności danych przesyłanych drogą elektroniczną.

Akcjonariuszami Home są:

[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 1 załącznika nr 1 do decyzji]

Opis i przyczyny koncentracji

Planowana koncentracja została zgłoszona w trybie art. 13 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i polega na przejęciu przez 1&1 kontroli nad Home poprzez objęcie 100% akcji tej Spółki.

Jak wynika z informacji zawartych w zgłoszeniu, planowana koncentracja jest elementem strategii biznesowej UI. Pomimo że UI prowadzi działalność w Polsce od 2010 r. nie rozwinęła znacząco swojej działalności, w szczególności nie udało się jej stworzyć ani ugruntowanej marki, ani strategii marketingowej, tym samym jej obecność w Polsce jest niewielka. Mając powyższe na uwadze UI postanowiła nie inwestować dalej w potencjalny rozwój organiczny, ale dokonać inwestycji zewnętrznej. Planowana transakcja stanowi, zdaniem Wnioskodawcy, dobrą okazję do prowadzenia trwałej działalności grupy UI w Polsce.

Rynki właściwe, na które koncentracja wywiera wpływ

W myśl art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym, ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (*rynek produktowy*) i terytorium (*rynek geograficzny*).

1. Określenie rynku właściwego w sprawie

1.1. Stanowisko Wnioskodawcy

W ocenie Wnioskodawcy w przedmiotowej sprawie rynkiem właściwym w aspekcie produktowym jest szeroko rozumiany rynek usług w chmurze obliczeniowej, polegających na dostarczaniu użytkownikom wirtualnej infrastruktury IT (np. oferowanie usług wirtualnego komputera, możliwość przechowywania plików na wirtualnym dysku, czy też oferowanie oprogramowania) dostosowanej do oczekiwań klientów, oferowanej za pośrednictwem sieci

interfejsów oraz protokołów. Usługi te, standardowo, co potwierdza raport firmy Odin⁴, dzielone są na cztery segmenty:

a) Infrastruktura jako usługa (*Infrastructure-as-a-service - IaaS*)

Segment ten obejmuje następujące usługi: serwery wirtualne, serwery dedykowane, serwery VPS, hosting wraz z usługami zarządzania, a także dodatkowe aplikacje i usługi, takie jak panele kontrolne, platformy rozwoju, usługi związane z bezpieczeństwem w Internecie oraz tworzenie kopii zapasowej danych.

Usługi te oferują klientom największą swobodę oraz wydajność, lecz to klient musi dostarczyć własne aplikacje oraz – jeśli platforma informatyczna nie jest w pełni zarządzana przez dostawcę – może wymagać, aby klient sam nią zarządzał za pośrednictwem własnych informatyków.

Uczestnicy koncentracji, w ramach tego segmentu, świadczą następujące usługi:

Tabela nr 1

grupa UI	grupa Home
serwery dedykowane serwery VPS serwery wirtualne	serwery dedykowane serwery VPS serwery wirtualne

b) Obecność w sieci oraz aplikacje sieciowe (*web presence and web applications*)

Segment ten obejmuje m.in. usługi: hostingu stron www dla podmiotów trzecich, rejestracji domen, aplikacji sieciowych takich jak tworzenie kopii zapasowej strony www, modułu dostarczania treści do wielu centrów danych i punktów wymiany ruchu w Internecie, systemu zarządzania treścią, e-commerce, śledzenie marki w sieci, optymalizacja i pozycjonowanie stron internetowych, kreatory stron www, protokół SSL. W tym segmencie klient otrzymuje nie tylko infrastrukturę informatyczną, lecz także aplikacje, które pozwalają mu stworzyć stronę internetową lub prowadzić działalność e-commerce w Internecie (sklep internetowy).

W ramach tego segmentu uczestnicy koncentracji oferują następujące usługi:

Tabela nr 2

grupa UI	grupa Home
rejestracji domen kreatora stron internetowych hostingu stron www (hosting współdzielony) aplikacje e-commerce / e-sklepy	rejestracji domen kreatora stron internetowych hostingu stron www (hosting współdzielony)

⁴ Raporty „SMB Cloud Insights 2015” opracowany przez firmę badawczą Odin, która jest częścią firmy Parallels. Jak wskazuje I&I, powyższy raport dotyczy jedynie „usług w chmurze dla małych i średnich przedsiębiorstw”, co oznacza, że raport przygotowany przez firmę Odin nie odnosi się do wszystkich dostępnych na rynku usług w chmurze obliczeniowej (*cloud computing*). Jednakże, raport ten szczególnie dobrze uwzględnia praktykę rynkową, gdyż usługi określane w nim mianem „*cloud computing*” odzwierciedlają portfolio produktów (usług) uczestników niniejszej koncentracji, jak też portfolio innych znaczących międzynarodowych uczestników rynku takich jak GoDaddy.com (USA) lub Host Europe (Wielka Brytania).

narzędzia marketingowe / pozycjonowanie stron internetowych kopie zapasowe / usługi bezpieczeństwa danych	aplikacje e-commerce / e-sklepy narzędzia marketingowe / pozycjonowanie stron internetowych kopie zapasowe / usługi bezpieczeństwa danych

c) Komunikacja internetowa i współpraca (*hosted communication and collaboration*)

Segment ten obejmuje usługi poczty e-mailowej dla biznesu, w tym bezpieczeństwo poczty e-mailowej, archiwizację skrzynek pocztowych łącznie z usługami mobilnymi oraz hostingiem wewnętrznej sieci telefonicznej, a także aplikacje związane z komunikacją i współpracą, jak np. usługi oferowania telekonferencji i konferencji za pośrednictwem łącza internetowego oraz telekomunikacyjnego, oprogramowanie służące do zdalnego zarządzania urządzeniami przenośnymi.

W tym segmencie dostawca obsługuje oraz zarządza aplikacjami, które znajdują się na jego centrach danych i które służą do komunikacji oraz współpracy w Internecie. W segmencie przedmiotowych usług, klient nie musi martwić się ani obsługą aplikacji, ani infrastrukturą IT. Uczestnicy koncentracji w ramach tej podgrupy oferują:

Tabela nr 3

grupa UI	grupa Home
usługi profesjonalnej poczty e-mailowej (domeny) usługi mobilne usługi przechowywania danych usługi bezpieczeństwa sieci	usługi profesjonalnej poczty e-mailowej (domeny) usługi mobilne usługi przechowywania danych usługi bezpieczeństwa sieci

d) Aplikacje biznesowe/Oprogramowanie jako usługa (*Software-as-a-Service - SaaS*)

Definiowane są jako typ aplikacji dotyczących oprogramowania, które mogą być udostępniane online. Są to takie aplikacje, jak m.in. udostępnianie plików, księgowość online, tworzenie kopii zapasowych oraz przechowywanie danych w chmurze, moduły CRM, czyli zarządzania relacjami z klientami online, aplikacje dotyczące zarządzania listą płac oraz zasobami ludzkimi, aplikacje dotyczące przyjmowania uwag klientów oraz aplikacje dotyczące tzw. *help desk*, a także dostarczanie tzw. wirtualnych pulpitów.

W tym segmencie dostawca obsługuje oraz zarządza aplikacjami, które są pomocne przy prowadzeniu biznesu i które znajdują się na jego centrach danych.

W ramach tego segmentu uczestnicy koncentracji oferują następujące usługi:

Tabela nr 4

grupa UI	grupa Home
wysyłanie poczty e-mailowej (w tym udostępnianie) usługi komunikacji zespołowej (w tym udostępnianie)	wysyłanie poczty e-mailowej (w tym udostępnianie) przechowywanie danych w chmurze tworzenie kopii zapasowych

Zdaniem Wnioskodawcy powyższe cztery segmenty stanowią najwęższą możliwą definicję rynku w aspekcie produktowym. Jednocześnie 1&1 podkreśla, że rynek usług w chmurze obliczeniowej obejmuje wszystkie usługi wchodzące w skład ww. czterech segmentów. Wspólną cechą wszystkich tych usług jest to, iż opierają się one na usłudze dostarczania zasobów informatycznych oraz zasobów przechowywania danych, które są oferowane przez zewnętrznych dostawców serwerów (usługi te są świadczone na serwerach tych dostawców). Jak podnosi 1&1, wszystkie rodzaje typowego hostingu internetowego (hosting współdzielony, hosting dedykowany, serwery wirtualne oraz serwery w chmurze) nie tylko obejmują usługi dostarczania zasobów internetowych i zasobów przechowywania danych, lecz najczęściej zawierają także aplikacje *oprogramowanie jako usługa* (np. produkty *zrób to sam*). Z kolei np. usługi poczty e-mailowej, takie jak Google Gmail czy Yahoo! Mail, oferują nie tylko usługi *oprogramowanie jako usługa*, lecz także usługi hostingu – przechowywanie e-maili. Co do zasady klienci również oczekują, iż będą mogli nabyć pakiet produktów, który będzie obejmował zarówno usługi *infrastruktura jako usługa*, jak i *oprogramowanie jako usługa* (jak wskazuje Wnioskodawca, według raportu Odin mali i średni przedsiębiorcy nabywają [tajemnica przedsiębiorstwa pkt 2 załącznika nr 1 do decyzji]% aplikacji internetowych od swojego dostawcy usług hostingowych). Z punktu widzenia klientów, nie ma większego znaczenia, czy nabywany pakiet usług hostingu stanowi klasyczny hosting współdzielony, hosting w. chmurze czy inna usługa (np. wirtualne zarządzanie serwerami itp.). Z perspektywy popytu, rodzaj technologii nie ma kluczowego wpływu na decyzję o zakupie danej usługi. Uzasadnione jest zatem stwierdzenie, iż przedsiębiorcy oferujący usługi w chmurze obliczeniowej konkurują ze sobą nie na poziomie pojedynczej usługi (jak np. rejestracja domen czy oferowanie usług hostingu), lecz na poziomie wszystkich usług w chmurze obliczeniowej, a przy najwęższej definicji rynku – na poziomie usług wchodzących w skład poszczególnych, wskazanych wyżej, segmentów. Jednocześnie pomiędzy każdym z tych segmentów istnieje silna zastępowalność. Tym samym, w ocenie Wnioskodawcy, rynek właściwy powinien zostać zdefiniowany jako rynek wszystkich usług w chmurze obliczeniowej i nie powinien podlegać dalszej segmentacji.

Podnieść jednocześnie należy, iż z informacji zgromadzonych w toku postępowania wynika, że w strukturze przychodów grupy Home, uzyskanych na terenie Polski w 2014 r., w podziale na przychody z działalności w zakresie rejestracji i obsługi domen, usług hostingowych oraz pozostałej działalności (m.in. usług bezpieczeństwa/certyfikatów SSL, sklepów internetowych) dominowały przychody z rejestracji i obsługi domen (ok. [tajemnica

przedsiębiorstwa pkt 3 załącznika nr 1 do decyzji]% przychodów, w tym głównie z rejestracji i obsługi domeny krajowej). Przychody z usług hostingowych stanowiły ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 4 załącznika nr 1 do decyzji]*%, natomiast z innych usług w chmurze obliczeniowej ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 5 załącznika nr 1 do decyzji]*%. W strukturze grupy UI dominującą pozycję zajmowały przychody z innych usług w chmurze obliczeniowej (ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 6 załącznika nr 1 do decyzji]*%). Przychody z usług hostingowych stanowiły ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 7 załącznika nr 1 do decyzji]*%, a rejestracji i obsługi domen ok. *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 8 załącznika nr 1 do decyzji]*% (w tym głównie z rejestracji i obsługi domeny .pl).

W opinii Wnioskodawcy rynkiem właściwym w aspekcie geograficznym dla usług w chmurze obliczeniowej jest rynek światowy lub co najmniej obejmujący obszar EOG. Umowy na usługi w chmurze obliczeniowej są bowiem zawierane prawie wyłącznie przez Internet i co do zasady są opłacane kartami kredytowymi. Klienci mogą wybrać dostawcę tych usług krajowego bądź z zagranicy, gdyż są oni tak samo dostępni na „odległość kliknięcia myszką komputerową”. Dodatkowo centra danych niezbędnych do oferowania tych usług mogą znajdować się w jakimkolwiek kraju (bez względu na lokalizację klienta). Istnieje jedynie niewielki zakres usług marketingowych oraz serwisowych, które należy świadczyć w pobliżu lokalizacji klienta. Na przykład grupa UI świadczy swoje usługi w Austrii, Francji, Hiszpanii, Włoszech, Polsce oraz w Wielkiej Brytanii za pomocą centrów danych zlokalizowanych w *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 9 załącznika nr 1 do decyzji]*, przy czym jedynie na terenie *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 10 załącznika nr 1 do decyzji]*, posiada niewielkie zespoły ludzi, a z siedziby w *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 11 załącznika nr 1 do decyzji]*.

Jak podnosi Wnioskodawca, praktycznie większość głównych europejskich dostawców usług w chmurze obliczeniowej prowadzi swoją działalność w kilku krajach. Na przykład krajowi liderzy w zakresie świadczenia tych usług we Włoszech (Aruba), Francji (OVH) czy Niemczech (Grupa Deutsche Telekom) oferują swoje usługi w kilku językach, w tym w języku polskim. Tak samo spółka amerykańska GoDaddy, światowy lider w rejestracji domen internetowych oraz świadczenia usług hostingu, oferuje usługi w języku polskim ze swojej lokalizacji w USA. Usługi oferowane przez tych przedsiębiorców są zatem substytutami usług oferowanych przez uczestników koncentracji. Ponadto większość globalnych przedsiębiorców aktywnych w Internecie w zakresie szeregu usług, tj. Google, Amazon, Intuit, AT&A i Microsoft, już teraz świadczy usługi hostingu w Polsce oraz coraz bardziej zwiększa swoją obecność na rynku usług w chmurze obliczeniowej. Dodatkowo poza

ofertami w języku polskim klienci, którzy prowadzą swoją działalność na skalę międzynarodową i władają językiem obcym, mogą nabyć usługi w języku angielskim od innych globalnych przedsiębiorców, jak np. Endurance International Group (USA), Yahoo (USA), Web.com (USA) czy Verio (spółka działająca w USA, zależna od największego japońskiego operatora telekomunikacyjnego NTT).

1.2. Opinie konkurentów

Jak wskazano, w toku postępowania Prezes Urzędu zwrócił się do wybranych przedsiębiorców prowadzących działalność na wskazanym przez Wnioskodawcę, jako rynek właściwy produktowo - rynku usług w chmurze obliczeniowej, z prośbą o wyrażenie opinii odnośnie zakresienia tego rynku w aspekcie produktowym i geograficznym. Analiza nadesłanych odpowiedzi w tym zakresie wskazuje, że ankietowani przedsiębiorcy nie mają jednolitego stanowiska w tym zakresie.

Przykładowo Consulting Service sp. z o.o. wskazuje, że w kontekście planowanej koncentracji rynki właściwe należy postrzegać jako krajowe rynki: domen (w szczególności domen polskich .pl), hostingu stron WWW (oraz aplikacji), bezpieczeństwa oraz sklepów internetowych (e-commerce).

Z kolei w ocenie Active 24 sp. z o.o. w aspekcie produktowym rynek jest nieco szerszy niż tzw. „chmura obliczeniowa”, ponieważ ten termin powinien być traktowany bardziej jako sposób/metoda realizacji usługi, a nie sama usługa/produkt w sensie ścisłym. W praktyce należałoby wyznaczyć 5 podrynków, takich jak: rynek domen internetowych, rynek obecności w sieci, rynek komunikacji internetowej, rynek infrastruktury jako usługi, rynek oprogramowania jako usługi. W aspekcie geograficznym rynek właściwy należy określić jako terytorium zamieszkałe przez odbiorców narodowości polskiej lub posługujących się językiem polskim. Usługi hostingowe oferowane są globalnie, jednak bariera językowa oraz poczucie bezpieczeństwa, szybkość działania ze względu na duże odległości przesyłania danych sprawia, iż niewielki odsetek odbiorców z Polski zakupuje te usługi za granicą. Zatem w praktyce rynek nie wykracza poza granice Polski.

Domeny.pl sp. z o.o. podnosi, iż chmura obliczeniowa jest niewielką częścią rynku, który należałoby określić jako rynek usług z zakresu zewnętrznego wsparcia procesów przetwarzania danych cyfrowych w systemach teleinformatycznych, z którego wyłonić można rynek usług z zakresu gromadzenia (zapisu) danych, rynek z zakresu wymiany danych, rynek z zakresu ekspozycji danych w sieci Internet, rynek z zakresu bezpieczeństwa w zakresie przetwarzania danych. W aspekcie geograficznym zdecydowanie należy się opowiedzieć za

jego krajowym wymiarem, głównie z powodu bariery językowej (usługodawcy korzystają z polskojęzycznych portali, bowiem to znacząco ułatwia komunikację), konieczności uzyskania dowodów księgowych właściwych dla systemu podatkowego Rzeczypospolitej Polskiej, szczególnie w segmencie B2B w grupie małych i średnich przedsiębiorstw.

W ocenie Beyond.pl sp. z o.o. rynek właściwy dla działalności polegającej na świadczeniu usług w chmurze obliczeniowej powinien dzielić się na usługi kolokacji, IaaS (infrastruktura jako usługa), PaaS (*platform as a service*) oraz SaaS (oprogramowanie jako usługa). Analizując rynek chmury obliczeniowej należy wskazać, że dla usług kolokacji na rynku krajowym niezmiernie istotne jest zabezpieczenie danych osobowych i regulacje prawne z tym związane. Pozostałe usługi mogą być świadczone na rynku międzynarodowym po pokonaniu bariery komunikacyjnej.

Prot – Profesjonalne Technologie Krzysztof Wojteczko podnosi, że rynki właściwe w odniesieniu do planowanej koncentracji postrzega jako rynek domeny krajowej, serwerów i hostingu WWW oraz poczty e-mail.

Domenomania.pl S.A. wskazuje, iż usługi w chmurze obliczeniowej nie posiadają ścisłej definicji, zależnie od punktu widzenia daną usługę można zakwalifikować jako świadczoną w chmurze lub nie. Najbardziej sensowny wydaje się podział na konkretne grupy usług, tj.: rejestracji i utrzymania domen internetowych, usług hostingu (w tym serwerów VPS i dedykowanych), usług programistycznych i wdrożeniowych, usług typu SaaS. Drugi poziom podziału to rynek krajowy oraz zagraniczny.

Grupa INTERIA.PL sp. z o.o. sp. k. podnosi, że rynkiem właściwym nie może być rynek wyznaczony dla działalności, polegającej na świadczeniu usług w chmurze obliczeniowej, gdyż to jest sposób świadczenia usług elektronicznych w oparciu o model, w którym ciężar wszystkich czynności i obowiązków za świadczenie usługi, jej kompletność i dostępność spoczywa na usługodawcy. Rynek właściwy winno się rozpatrywać w zakresie analizy poszczególnych usług świadczonych z wykorzystaniem takiej technologii. Spółka w ramach analizy otoczenia biznesowego dokonuje wartościowania konkurentów rynkowych wedle usług świadczonych faktycznie dla użytkownika końcowego, np.: rynek domen internetowych, rynek usług hostingowych obejmujący hosting stron www oraz oprogramowania zaplecza (CMS, oprogramowanie bezpieczeństwa, certyfikaty SSL, backupy), rynek usług hostingowych dedykowanych, świadczonych w modelu IaaS lub SaaS lub w modelu kolokacji. W praktyce usług internetowych określenie obszaru geograficznego nie ma żadnego znaczenia dla użytkownika końcowego i nie ma wpływu na zakres świadczonych usług. Użytkownik końcowy zamieszkały na południu Polski traktuje jako

jednakowo dostępne usługi świadczone przez podmioty z różnych części Polski - Home, OVH, czy Nazwa.

Bright Group sp. z o.o. wskazuje, że rynek powinien zostać określony wąsko, jako rynek poszczególnych usług świadczonych w ramach usług chmur obliczeniowych i podzielony na usługi typu IaaS, PaaS oraz SaaS. W aspekcie geograficznym rynek powinien zostać określony jako krajowy z uwagi na kryterium lokalizacji serwerów, które jest często brane pod uwagę przez świadomego klienta.

W opinii OVH sp. z o.o. rynek usług w chmurze obliczeniowej powinien być rozumiany w kategoriach poszczególnych zastosowań występujących dla chmury obliczeniowej, tj. z odpowiednim rozdzieleniem na kategorię chmury publicznej, prywatnej oraz hybrydowej.

DINFO – Systemy Internetowe Sylwia Wierońska proponuje objąć odrębnymi rynkami właściwymi: (i) zdalne gromadzenie, przechowywanie i zarządzanie danymi, (ii) oprogramowanie jako usługa, (iii) bezpieczeństwo sieci i informacji, (iv) zawartość (treść), (v) komunikację i identyfikatory internetowe (np. poczta elektroniczna, nazwy domen, adresy IP). Jednocześnie wskazuje, iż ograniczenie rynku właściwego do obszaru Polski może nie być prawidłowe, bowiem większość z tych usług jest dostępna również poza granicami Polski, taka jest bowiem specyfika Internetu. Pewne ograniczenie może dotyczyć usług związanych bezpośrednio z Polską, np. nazw domeny .pl.

UT.pl Marcin Szymonik podnosi, iż rynek właściwy powinien zostać określony wąsko, jako rynek poszczególnych usług. W aspekcie geograficznym rynek powinien zostać zakreślony jako krajowy ze względu na duże różnice pomiędzy poszczególnymi krajami członkowskim Unii Europejskiej.

MSERWIS Michał Spławski wskazuje, że najbardziej sensowny jest podział na konkretne grupy usług, tj.: rejestracji i utrzymania domen internetowych, usług hostingu (w tym serwerów VPS i dedykowanych), usług programistycznych i wdrożeniowych, usług marketingowych oraz usług typu SaaS. Drugi poziom podziału to rynek krajowy oraz zagraniczny.

Według Krakowskiego e-Centrum Informatycznego JUMP Dziedzic Pasek Przybyła sp. j., zwanego dalej „kei.pl”, rynek powinien zostać kreślony jako krajowy i podzielony na:

- rynek infrastruktury jako usługi (serwerów wirtualnych, serwerów dedykowanych, VPS wraz z usługami komplementarnymi),
- rynek oprogramowania (np. księgowość on-line, moduły CRM, aplikacje księgowo-kadrowe, usługa email, kreator stron),
- rynek domen (rejestracja i przedłużenie domen .pl).

Ogicom „Spider” sp. z o.o. S.K.A. wskazuje, że rynek właściwy powinien zostać określony wąsko, co wymaga podzielenia usług w chmurze obliczeniowej na:

- usługi polegające na udostępnieniu nabywcom określonego sprzętu (infrastruktury technicznej) - IaaS,
- usługi polegające na udostępnieniu nabywcom nie tylko sprzętu, ale także określonej platformy rozwojowej, czyli bazowego oprogramowania wraz z graficznymi interfejsami ułatwiającymi korzystanie z niego, np.: serwera WWW, serwera poczty elektronicznej - PaaS,
- usługi polegające na udostępnieniu nabywcom nie tylko sprzętu, ale także zainstalowanego już na nim finalnego oprogramowania, np. do prowadzenia sklepu internetowego - SaaS,
- pozostałe usługi uzupełniające, ale konieczne dla zapewnienia obecności nabywców w sieci Internet, przede wszystkim mające za swój przedmiot rejestrację domen internetowych oraz utrzymywanie i nadawanie certyfikatów SSL.

W aspekcie geograficznym rynek właściwy powinien zostać określony jako krajowy (ze względu na siedzibę odbiorcy). Jednocześnie wobec specyfiki branży nie można przyjmować wstępnego założenia, że podmiot formułujący oferty (lub zapraszający do składania ofert) w języku angielskim nie kieruje swoich usług na rynek polski, gdyż w branży znajomość języka angielskiego jest powszechna.

DreamCommerce S.A. wskazał, iż zaproponowany przez Wnioskodawcę podział prawidłowo odzwierciedla relacje ekonomiczne między firmami oferującymi poszczególne rodzaje usług a ich klientami.

W opinii Nazwa, szerokie zdefiniowanie rynku właściwego w aspekcie produktowym, jako rynku usług w chmurze obliczeniowej, nie oddaje skali działania uczestników koncentracji. Jej zdaniem rynkami właściwymi w sprawie są krajowe rynki:

- domeny krajowej .pl (rejestracji i obsługi domeny .pl),
- usług hostingowych,
- usług związanych z uruchamianiem sklepów internetowych.

Domena krajowa .pl jest najistotniejszym składnikiem portfela usług dla firm świadczących usługi internetowe, będących akredytowanymi partnerami NASK – instytutu badawczego pełniącego funkcję krajowego rejestratora nazw internetowych w domenie .pl⁵. Rynek rejestracji domen w Polsce bazuje na domenie krajowej (.pl), która stanowi ok. 75%

⁵ Domena krajowa .pl obejmuje następujący zestaw końcówek: .pl, .com.pl, oraz końcówki regionalne (jak np. waw.pl, .lublin.pl).

wszystkich rejestracji i nie ma zamiennika. Pozostałe ok. 25% to rejestracje domen globalnych oraz europejskich, a ich rejestracja to zabieg praktykowany jako uzupełniający przez podmioty, które posiadają już właściwy i główny adres w domenie krajowej .pl. Domeny krajowe są zatem pierwszym, intuicyjnym i głównym rozszerzeniem akceptowanym przez uczestników rynku (firmy, ich klientów, pozostałych). Określa zasięg terytorialny i biznesowy podmiotu posługującego się nazwą w rozszerzeniu narodowym.

Usługi hostingowe (tj. utrzymanie serwisów WWW, kont e-mail/poczty na serwerach dostawcy oraz zapewnienie funkcjonalności zgodnie ze specyfikacją świadczenia danej usługi) są wiodącym składnikiem oferty dla firm działających na rynku usług internetowych. Sprzedaż usług hostingowych na rynku krajowym odpowiada za 40-50 % przychodów generowanych przez ich dostawców, a wraz z portfelem usług rejestracji domen (uwzględniając wszystkie oferowane rozszerzenia) stanowi, w przypadku największych graczy, ok. 90% wartości całości ich sprzedaży.

Jak podnosi Nazwa, rynek usług hostingowych w Polsce jest rynkiem tzw. hostingu współdzielonego, tj. polegającego na zapewnieniu danemu klientowi dostępu do określonej (przydzielonej) limitowanej części zasobów platformy serwerowej (miejsca na serwerze), która jest dzielona między wielu klientów. Użytkownik współdzieli przestrzeń na serwerze, a także moc obliczeniową procesorów, pojemność RAM oraz oprogramowanie. Takie rozwiązanie jest najpopularniejszym rodzajem usług udostępniania miejsca na serwerze (zasobów serwerowych) przez wiodących dostawców funkcjonujących w Polsce i wykorzystywany jest przede wszystkim przez osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, mikro oraz małych przedsiębiorców. Udostępniane funkcjonalności w ramach hostingu współdzielonego zaspakajają główne potrzeby klientów w zakresie utrzymania na serwerze stron WWW oraz poczty.

Obok usług hostingu współdzielonego można wyróżnić również usługi wysoce specjalistyczne, dedykowane odbiorcom profesjonalnym. Usługi te, z uwagi na specyfikę oferowanych rozwiązań oraz ich odbiorców, nie są zamienne z usługami hostingu współdzielonego i stanowią rynki:

- usług VPS (Virtual Private Server) - polegają na udostępnianiu części zasobów serwera fizycznego (jego ściśle określonej konfiguracji gwarantowanej - wydzielonej pojemności pamięci, rdzeni aktywnych procesora w ramach danego serwera) i odseparowanego środowiska przetwarzania. Z fizycznego serwera może zatem korzystać jednocześnie kilku dzierżawców VPS,
- usług serwerów dedykowanych – polegają na dzierżawie całości fizycznego serwera dedykowanego (urządzenia i powiązanej architektury sprzętowo-

aplikacyjnej) o wskazanej w ofercie specyfikacji technicznej urządzenia i oprogramowania. Z całości zasobów fizycznego serwera korzysta w takim przypadku tylko jeden dzierżawca.

Odrębność wskazanych usług kształtowana jest pod względem profilu klienta – ich odbiorcą jest zazwyczaj podmiot wysoko wyspecjalizowany (posiadający własne lub dzierżawione osobowe kompetencje IT), korporacyjny lub pośredniczący, świadczący zaawansowane rozwiązania IT, a nie przedsiębiorca o statusie małego i średniego przedsiębiorcy.

Usługi związane z uruchamianiem sklepów internetowych (sklepy jako usługa) – obejmują wszystkie elementy niezbędne przedsiębiorcom do uruchomienia sprzedaży online, tj. od dzierżawy działającej aplikacji sklepu na serwerze dostawcy, poprzez zapewnienie usługi wsparcia technicznego, po pakiet dodatków umożliwiających efektywną promocję sklepu w Internecie (jest to gotowa usługa pod klucz). Przedsiębiorca prowadzący działalność i dysponujący ofertą handlową może rozpocząć sprzedaż online praktycznie natychmiast po wykupieniu odpowiedniego abonamentu na usługę e-sklepu u jednego z dostawców funkcjonujących na rynku.

1.3. Stanowisko Prezesa Urzędu

Biorąc pod uwagę powyższe różnorodne podejście do zakreszenia rynku w aspekcie produktowym organ antymonopolowy kwestię zakreszenia rynku w aspekcie produktowym postanowił pozostawić otwartą. Analiza pozycji rynkowej przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji została zatem przeprowadzona zarówno odnośnie do rynku zakreślonego przez Wnioskodawcę, jak i rynków wskazanych przez część ankietowanych przedsiębiorców, którzy opowiedzieli się za wyróżnieniem m.in. rynku rejestracji i obsługi domeny krajowej oraz rynku usług hostingowych, a także z uwzględnieniem faktu, że w strukturze przychodów grupy Home dominują przychody z rejestracji i obsługi domeny krajowej oraz przychody z usług hostingowych.

Odnosząc się do zakreszenia rynku właściwego w aspekcie geograficznym większość ankietowanych przedsiębiorców wskazała, iż rynkiem tym jest rynek krajowy. Przemawia za tym w szczególności bariera językowa, siedziba odbiorcy, szybkość działania (ze względu na duże odległości przesyłania danych). Także Wnioskodawca przyznaje, iż koncentracja dotyczy głównie terytorium Polski.

Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie organu antymonopolowego, w przedmiotowej koncentracji rynkiem właściwym geograficznie, zarówno w odniesieniu do ujęcia wąskiego,

jak i szerokiego, jest rynek krajowy. Takie jego zakreszenie bardziej odpowiada zakresowi działania pasywnego uczestnika koncentracji, gdyż grupa Home prowadzi działalność wyłącznie na terenie Polski.

Mając na uwadze powyższe oraz kryteria wyznaczania rynków właściwych, na które koncentracja wywiera wpływ, zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. z 2015 r., poz. 80 ze zm.), organ antymonopolowy uznał, że zasadne mogą być różne definicje rynku, zaś wpływ horyzontalny zachodzi dla największych z nich, z tego też względu dokonano dalszej analizy wpływu dla takiej definicji rynku, mając na względzie, że jeśli koncentracja nie budzi wątpliwości przy takiej definicji rynku, tym bardziej nie będzie ich budzić dla pozostałych. Wobec powyższego:

a) przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym na:

1. krajowy rynek domeny krajowej .pl (rejestracji i obsługi) oraz
2. krajowy rynek usług hostingowych,

bowiem działalność uczestników koncentracji pokrywa się na tych rynkach, a ich łączny udział w tych rynkach przekracza próg 20%.

2. Charakterystyka rynków na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym (przyjmując największą definicję rynków zaproponowaną przez część uczestników tych rynków jako rynki właściwe w sprawie)

2.1. Krajowy rynek domeny krajowej .pl (rejestracji i obsługi).

Informacje ogólne

Domena jest elementem adresu internetowego, który kieruje internautów na żadaną stronę (unikalny adres internetowy, pod którym usługi, np. strony WWW, poczta e-mail, serwer FTP⁶ są dostępne w sieci Internet)⁷. Domeny są kojarzone najczęściej z nazwami własnymi firm lub produktów i w większym uproszczeniu można je podzielić na: narodowe (.pl, .de, .fr, co.uk), funkcjonalne (.com.pl, .info.pl, .net.pl, .edu.pl), regionalne (.waw.pl,

⁶ serwer umożliwiający wymianę plików z komputerami za pomocą protokołu komunikacyjnego.

⁷ Aby można było korzystać z usług takich jak poczta czy strona WWW z wykorzystaniem zakupionej domeny, należy ją przypisać do serwera w sieci Internet.

krakow.pl, .bydgoszcz.pl) i globalne (.com, .net, .org.). Domena .pl jest krajową domeną najwyższego poziomu. Jej rejestr prowadzi NASK - jedyny rejestrator nazw domeny .pl. Natomiast rejestracji nazw w domenie .pl, jak i w administrowanych przez NASK domenach regionalnych i funkcjonalnych, można dokonać za pośrednictwem jednego z Partnerów NASK⁸. Jak wynika z informacji ogólnie dostępnych, proponowany przez NASK Program Partnerski skierowany jest do podmiotów, których działalność związana jest z rejestracją nazw domen internetowych. W Programie Partnerskim NASK (Registry) udostępnia swoim Partnerom (Registrars) możliwość samodzielnej rejestracji i obsługi nazw domen internetowych bezpośrednio w rejestrze domeny .PL. Dzięki takiemu podejściu przyszły abonent ma możliwość wyboru podmiotu, za pośrednictwem którego zarejestruje swoją nazwę domeny, natomiast Partnerzy mają komfort samodzielnego, niezależnego zarządzania domenami własnych klientów, zatem i tworzenia indywidualnej, konkurencyjnej oferty. W zbudowanym przez NASK systemie automatycznej rejestracji i obsługi domen wymiana informacji przebiega w oparciu o modyfikacje protokołu EPP (*Extensible Provisioning Protocol*). W związku z tym, przyszły Partner musi zbudować lub dostosować swój system, tak by komunikował się z systemem NASK⁹. Jak podnosi NASK w piśmie z 10 września 2015 r., nie różnicuje on warunków handlowych w zakresie zakupu (tj. rejestracji) domen krajowych ze względu np. na skalę zakupów lub siedzibę przedsiębiorcy. NASK pobiera opłaty za rejestrację i utrzymanie domeny od Partnerów na podstawie Cennika Usług w Programie Partnerskim.

Z raportu NASK¹⁰ na koniec 2014 r. wynika, iż łączna liczba uczestników Programu Partnerskiego NASK wynosiła 203¹¹. W gronie Partnerów NASK znalazło się 117 podmiotów z Polski, którzy obsługiwali 77,4% nazw w domenie .pl, podczas gdy 12,64% pozostawało pod opieką 59 Partnerów z siedzibą w Europie, a 9,96% zarządzanych było przez 27 rejestratorów z pozostałych krajów. Liczba nowych rejestracji nazw domeny .pl w 2014 r. wyniosła 1.028.548, z tego 93,33% zarejestrowanych było na rzecz abonentów z Polski, a liczba obsługiwanych domen .pl (aktywnych nazw domeny .pl) wyniosła na koniec 2014 r. 2.524.538, z tego 94,5% utrzymywanych było na rzecz abonentów mających swoją siedzibę w Polsce.

⁸ Od 15 czerwca 2015 r. NASK wstrzymał przyjmowanie ofert rejestracji nazw domeny .pl przewidujących wykonywanie obsługi administracyjnej i technicznej bezpośrednio na rzecz abonenta oraz rozszerzanie przedmiotu istniejących umów o wykonywanie tej obsługi bezpośrednio na rzecz abonenta. Od tej daty osoby i podmioty chcące zarejestrować nazwę domeny .pl mogą dokonać tego wyłącznie za pośrednictwem jednego z Partnerów NASK.

⁹ www.dns.pl/porozumienie/index.html, www.dns.pl/porozumienie/info_ogolne.html.

¹⁰ Q4 2014 Szczegółowy raport NASK za czwarty kwartał 2014 r., dostępny na stronie www.dns.pl.

¹¹ Lista partnerów NASK dostępna jest na stronie www.dns.pl/porozumienie/partner.html.

Pozycja rynkowa uczestników koncentracji i ich konkurentów

Pozycję rynkową przedsiębiorców można przedstawiać według kryterium rejestracji nowych domen .pl oraz obsługi domen .pl.

Wnioskodawca szacuje, iż udziały grupy UI oraz grupy Home, biorąc pod uwagę liczbę nowo rejestrowanych domen .pl, w latach 2013–2014 oraz pierwszym i drugim kwartale 2015 r. kształtowały się następująco:

Tabela nr 5

przedsiębiorca	udział w rynku (w %)			
	2013	2014	Q1 2015	Q2 2015
grupa Home	40,28	40,33	33,95	35,15
grupa UI	[0-5] ¹²	[0-5]	[0-5]	[0-5]
razem	[40-50]	[40-50]	[30-40]	[30-40]

Źródło: dane Wnioskodawcy (wielkość rynku w oparciu o raport NASK).

Na podstawie ogólnie dostępnych danych kwartalnych zamieszczonych w raportach NASK¹³, a także danych zgromadzonych w toku postępowania wskazać należy, iż szacunkowy udział głównych konkurentów uczestników koncentracji, Partnerów NASK, w tym rynku, biorąc pod uwagę liczbę nowo rejestrowanych domen .pl, w 2014 r. kształtował się następująco¹⁴:

Tabela nr 6

przedsiębiorca	udział w rejestracji domeny .pl w 2014 r. (w %)
Nazwa	21,47
Michau Enterprises ltd	8,79
Consulting Service sp. z o.o.	7,15
OVH sp. z o.o.	[5-10] ¹⁵
Agnat sp. z o.o.	1,61
DINFO Systemy Internetowe	1,04
Domeny.pl	0,95
Active 24 sp. z o.o.	0,50

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie raportów NASK za cztery kwartały 2014 r. oraz danych zgromadzonych w toku postępowania.

Mając powyższe na uwadze wskazać należy, iż głównym konkurentem uczestników koncentracji w tym zakresie jest Nazwa. Dodatkowo można wskazać, iż jej udział w

¹² Szczegółowe dane dotyczące wysokości udziałów rynkowych zawarte w decyzji stanowią tajemnicę przedsiębiorstwa.

¹³ Q1 2014 Szczegółowy raport NASK za pierwszy kwartał 2014 r., Q2 2014 Szczegółowy raport NASK za drugi kwartał 2014 r., Q3 2014 Szczegółowy raport NASK za trzeci kwartał 2014 r., Q4 2014 Szczegółowy raport NASK za czwarty kwartał 2014 r. – dostępny na stronie www.dns.pl.

¹⁴ Przedstawione dane obejmują tych Partnerów NASK, którzy zgodzili się na ich publikację.

¹⁵ Dane nie uwzględnione w raportach NASK bowiem NASK przedstawia dane tylko tych Partnerów, którzy zgodzili się na ich publikację.

omawianym rynku, biorąc pod uwagę liczbę nowo rejestrowanych domen .pl, zgodnie z raportami NASK, kształtował się w 2013 r. na poziomie ok. 17,16%, natomiast w pierwszym i drugim kwartale 2015 r. na poziomie odpowiednio ok. 28,76% i ok. 31,51%.

Zauważyć zatem należy, iż w zakresie rejestracji domeny .pl udział grupy Home w latach 2013 – 2014 utrzymywał się na niezmiennym poziomie ok. 40,3%, natomiast w pierwszym i drugim kwartale 2015 r. spadł i wynosił odpowiednio ok. 33,95% i ok. 35,15%, natomiast udział grupy UI w całym rozpatrywanym okresie [*tajemnica przedsiębiorstwa pkt 13 załącznika nr 1 do decyzji*]. Z kolei udział Nazwa w tym okresie systematycznie rośnie i w 2013 r. kształtował się na poziomie ok. 17,16%, w 2014 r. na poziomie ok. 21,47%, a w pierwszym i drugim kwartale 2015 r. na poziomie odpowiednio ok. 28,76% i ok. 31,51%.

Z kolei poziom koncentracji krajowego rynku domeny krajowej .pl, mierzony wskaźnikiem Herfindahla-Hirschmana (HHI)¹⁶, biorąc pod uwagę liczbę nowo rejestrowanych domen .pl, kształtował się w 2014 r. następująco:

- przed dokonaniem koncentracji - HHI = 2264;
- po dokonaniu koncentracji - HHI = 2348;

Oprócz samej wysokości wskaźnika HHI należy mieć na względzie również jego zmianę (znaną jako *delta*). Delta jest to czynnik zapowiadający zmianę koncentracji spowodowaną bezpośrednio przez połączenie¹⁷. Według wytycznych Komisji Europejskiej w sprawie oceny horyzontalnego połączenia przedsiębiorstw, zazwyczaj nie są niepokojące koncentracje na rynkach, które spełniają jeden z następujących warunków:

- wskaźnik koncentracji HHI wynosi mniej niż 1000,
- wskaźnik koncentracji HHI po koncentracji wynosi od 1000 do 2000, przy jego wzroście nie przekraczającym 250, lub
- wskaźnik koncentracji HHI po koncentracji wynosi ponad 2000, ale jego wzrost nie przekracza 150¹⁸.

¹⁶ wartość tego wskaźnika (będąca sumą kwadratów indywidualnych udziałów w rynku wszystkich uczestników rynku właściwego) waha się w granicach od 0 do 10.000 (jeżeli udziały w rynku mierzone są w procentach) lub od 0 do 1 (jeżeli określa się je za pomocą ułamków). W rynku, w którym działa tylko jedno przedsiębiorstwo (monopol), wskaźnik HHI wynosi 10.000, natomiast w sytuacji konkurencji HHI zmierza do zera. Przypisuje on większą wagę udziałom w rynku większych firm, co pozostaje w zgodzie z ich relatywnym znaczeniem na rynku. Spektrum koncentracji rynku mierzone indeksem HHI dzieli się na trzy zakresy, które mogą zostać scharakteryzowane jako:

- rynek nieskoncentrowany (HHI poniżej 1000), na którym nie istnieje obawa wystąpienia siły rynkowej,
- rynek umiarkowanie skoncentrowany (HHI pomiędzy 1000 a 1800),
- rynek wysoce skoncentrowany (HHI powyżej 1800) – istnieje prawdopodobieństwo tworzenia lub umacniania siły rynkowej połączonych przedsiębiorstw (jeżeli wartość HHI przekracza 2400 prawdopodobieństwo to jest bardzo wysokie).

¹⁷ wytyczne w sprawie oceny horyzontalnego połączenia przedsiębiorstw na mocy rozporządzenia Rady w sprawie kontroli koncentracji przedsiębiorstw, Dz.U.UE.C2004.31.5, pkt. 16.

¹⁸ j.w., pkt 16.

Analizując zmianę wskaźnika HHI należy wskazać, iż wzrosnie on o 84 punkty. Tym samym uznać należy, iż umocnienie siły rynkowej połączonych przedsiębiorców jest bardzo małe.

Wnioskodawca szacuje, iż udziały grupy UI oraz grupy Home, biorąc pod uwagę liczbę obsługiwanych domen .pl, w latach 2013–2014 oraz pierwszym i drugim kwartale 2015 r., kształtowały się następująco:

Tabela nr 7

przedsiębiorca	udział w rynku (w %)			
	2013	2014	Q1 2015	Q2 2015
grupa Home	34,45	34,26	33,94	33,19
grupa UI	[0-5]	[0-5]	[0-5]	[0-5]
razem	[30-40]	[30-40]	[30-40]	[30-40]

Źródło: dane Wnioskodawcy (wielkość rynku w oparciu o raport NASK).

Na podstawie ogólnie dostępnych danych zawartych w raporcie NASK¹⁹, a także danych zgromadzonych w toku postępowania wskazać należy, iż szacunkowy udział głównych konkurentów uczestników koncentracji, Partnerów NASK, w obsłudze domeny .pl na koniec 2014 r., biorąc pod uwagę liczbę obsługiwanych domen .pl, przedstawiał się następująco:

Tabela nr 8

przedsiębiorca	udział w obsłudze domeny .pl w 2014 r. (w%)
Nazwa	18,69
Consulting Service sp. z o.o.	9,86
Michau Enterprises ltd	9,20
OVH sp. z o.o.	[5-10]
Agnat sp. z o.o.	2,94
DINFO Systemy Internetowe	2,52
Domeny.pl	1,28
Active 24 sp. z o.o.	1,21

Źródło: Raport NASK za czwarty kwartał 2014 r. oraz dane zgromadzone w toku postępowania.

Mając powyższe na uwadze wskazać należy, iż głównym konkurentem uczestników koncentracji w tym zakresie jest Nazwa. Dodatkowo można wskazać, iż jej udział w omawianym rynku, biorąc pod uwagę liczbę obsługiwanych domen .pl, zgodnie z raportami NASK, kształtował się w 2013 r. na poziomie ok. 17,18%, natomiast w pierwszym i drugim kwartale 2015 r. na poziomie odpowiednio ok. 19,67% i ok. 21,12%.

¹⁹ Q4 2014 Szczegółowy raport NASK za czwarty kwartał 2014 r., dostępny na stronie www.dns.pl.

W zakresie obsługi domeny .pl udział grupy Home w latach 2013 – 2014 znacząco się nie zmienił i wynosił ok. 34,45%-34,26%, w pierwszym i drugim kwartale 2015 r. kształtował się na poziomie odpowiednio ok. 33,94% i ok. 35,19%, natomiast udział grupy UI w rozpatrywanym okresie [tajemnica przedsiębiorstwa pkt 15 załącznika nr 1 do decyzji]. Z kolei udział Nazwa w tym okresie systematycznie rośnie i w 2013 r. kształtował się na poziomie ok. 17,18%, w 2014 r. na poziomie ok. 18,69%, a w pierwszym i drugim kwartale 2015 r. na poziomie odpowiednio ok. 19,67% i ok. 21,12%.

Poziom koncentracji, mierzony wskaźnikiem HHI dla krajowego rynku domeny krajowej .pl, biorąc pod uwagę liczbę obsługiwanych domen .pl, kształtował się w 2014 r. następująco:

- przed dokonaniem koncentracji - HHI = 1786;
- po dokonaniu koncentracji - HHI = 1908;

Delta HHI wynosi natomiast 122 punkty.

Tym samym także i w tym przypadku prawdopodobieństwo umocnienia siły rynkowej połączonych przedsiębiorców jest bardzo małe.

Jak ponadto wynika z informacji zgromadzonych w toku postępowania, poziom odejść do konkurentów w pierwszym oraz kolejnych 4 latach klientów, którzy nabyli usługę rejestracji domeny krajowej w Polsce od grupy UI przedstawia się następująco:

Tabela nr 9

odsetek umów utraconych w poszczególnych latach, które zostały zawarte w 2011 r. (w %)				
rok	2012	2013	2014	łączy odsetek utraconych umów w latach 2012-2014
umowy odnoszące się do rejestracji i utrzymania domeny krajowej	[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 16 załącznika nr 1 do decyzji]			

Źródło: dane Wnioskodawcy.

Dla Home poziom ten przedstawia się natomiast następująco:

Tabela nr 10

odsetek umów utraconych w poszczególnych latach, które zostały zawarte w 2010 r. (w %)					
rok	2011	2012	2013	2014	łączy odsetek utraconych umów w latach 2011-2014
umowy odnoszące się do rejestracji i utrzymania domeny krajowej	[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 17 załącznika nr 1 do decyzji]				

Źródło: dane Wnioskodawcy.

2.2. Krajowy rynek usług hostingowych

Ze względu na brak szczegółowych danych statystycznych dotyczących krajowego rynku usług hostingowych, celem uzyskania możliwie najpełniejszego obrazu tego rynku, jak i najbardziej wiarygodnych danych, organ antymonopolowy zwrócił się do głównych uczestników tego rynku o wskazanie m.in. wielkości przychodów z usług hostingowych w Polsce oraz wielkości krajowego rynku usług hostingowych, w ujęciu wartościowym w latach 2013–2014.

Biorąc pod uwagę znaczną rozpiętość danych w zakresie oszacowania wartości krajowego rynku usług hostingowych Prezes Urzędu postanowił poddać analizie ten rynek, przyjmując jego wartość na poziomie wskazanym zarówno przez Wnioskodawcę, jak i jego największego konkurenta tj. Nazwę.

Pozycja rynkowa uczestników koncentracji i ich konkurentów – wartość rynku według danych Wnioskodawcy

Przyjmując wartość rynku usług hostingowych w Polsce na poziomie wskazanym przez Wnioskodawcę, tj. 145.354 tys. zł w 2014 r. oraz dane dotyczące przychodów z usług hostingowych uczestników tego rynku na podstawie danych zgromadzonych w toku postępowania, udziały rynkowe uczestników koncentracji i ich konkurentów w tym rynku w 2014 r., przedstawiają się następująco:

Tabela nr 11

przedsiębiorca	wielkość przychodów (w tys. zł)	udział w rynku (w %)
grupa Home	<i>[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 18 załącznika nr 1 do decyzji]</i>	[20-30]
grupa UI		[0-5]
Nazwa	<i>[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 3 załącznika nr 2 do decyzji]</i>	[10-15]
Active24 sp. z o.o.		[0-5]
dhosting.pl sp. z o.o.		[0-5]
Grupa INTERIA.pl sp. z o.o. sp. k.		[0-5]
OVH sp. z o.o.		[0-5]
MSERWIS		[0-5]
kei.pl		[0-5]
UT.pl		[0-5]
Ogicom „Spider” sp. z o.o.		[0-5]
prot - Profesjonalne Technologie		[0-5]
Brigh Group sp. z o.o.		[0-5]
Agora S.A.		[0-5]
Agnat sp. z o.o.		[0-5]
ActiTech sp. z o.o.	[0-5]	
SuperHost sp. z o.o.	[0-5]	

WP Holding S.A.		[0-5]
Dreamcommerce S.A.		[0-5]
ETOP sp. z o.o.		[0-5]
Domeny.pl sp. z o.o.		[0-5]
pozostali	70 425,90	48,5
Razem	145 354,00	100,0

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie ankiet.

Z uzyskanych danych wynika, że w 2014 r. łączny udział uczestników planowanej koncentracji w krajowym rynku usług hostingowych kształtował się na poziomie ok. [20-30] %.

Poziom koncentracji, mierzony wskaźnikiem HHI dla krajowego rynku usług hostingowych, biorąc pod uwagę jego wartość na poziomie wskazanym przez Wnioskodawcę, kształtował się w 2014 r. następująco:

- przed dokonaniem koncentracji - HHI = 691;
- po dokonaniu koncentracji - HHI = 740;

Delta HHI wynosi natomiast 49 punkty.

Biorąc powyższe pod uwagę wskazać należy, iż rynek ten wykazuje cechy rynku, na którym możliwość wystąpienia siły rynkowej jest niewielka. Wartość HHI nie przekracza bowiem 1000. Przy takiej wielkości HHI dominacja na rynku jest niemalże wykluczona, a prawdopodobieństwo umocnienia siły rynkowej połączonych przedsiębiorców jest bardzo małe.

Pozycja rynkowa uczestników koncentracji i ich konkurentów – wartość rynku według danych Nazwy

Przyjmując wartość krajowego rynku usług hostingowych w 2014 r. na poziomie wskazanym przez Nazwę, tj. 105.679 tys. zł, oraz dane dotyczące przychodów z usług hostingowych uczestników tego rynku na podstawie danych zgromadzonych w toku postępowania, udziały rynkowe uczestników koncentracji i ich konkurentów w tym rynku w 2014 r. przedstawiają się następująco:

Tabela nr 12

przedsiębiorca	wielkość przychodów (w tys zł)	udział w rynku (w %)
grupa home	[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 20 załącznika nr 1 do decyzji]	[30-40]
grupa UI		[0-5]

Nazwa	<i>[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 4 załącznika nr 2 do decyzji]</i>	[15-20]
Active24 sp. z o.o.		[0-5]
dhosting.pl sp. z o.o.		[0-5]
Grupa INTERIA.pl sp. z o.o. sp. k.		[0-5]
OVH sp. z o.o.		[0-5]
MSERWIS		[0-5]
kei.pl		[5-10]
UT.pl		[0-5]
Ogicom SPIDER sp. z o.o.		[0-5]
prot - Profesjonalne Technologie		[0-5]
Brigh Group sp. z o.o.		[0-5]
Agora S.A.		[0-5]
Agnat sp. z o.o.		[0-5]
ActiTech sp. z o.o.		[0-5]
SuperHost sp. z o.o.		[0-5]
WP Holding S.A.		[0-5]
Dreamcommerce S.A.		[0-5]
ETOP sp. z o.o.		[0-5]
Domeny.pl sp. z o.o.		[0-5]
pozostali	30 750,90	29,1
Razem	105 679,00	100,0

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie ankiet.

Biorąc powyższe pod uwagę wskazać należy, że w 2014 r. łączny udział uczestników planowanej koncentracji w krajowym rynku usług hostingowych kształtował się na poziomie ok. [30-40] %.

Poziom koncentracji, mierzony wskaźnikiem HHI dla krajowego rynku usług hostingowych, biorąc pod uwagę jego wartość na poziomie wskazanym przez Nazwa, kształtował się w 2014 r. następująco:

- przed dokonaniem koncentracji - HHI = 1309;
- po dokonaniu koncentracji - HHI = 1407;

Dela HHI wynosi natomiast 98 punktów.

Biorąc powyższe pod uwagę wskazać należy, iż co prawda zarówno przed dokonaniem koncentracji, jak i po jej dokonaniu rynek ten wykazuje cechy rynku umiarkowanie skoncentrowanego (HHI wynosi pomiędzy 1000 a 1800), jednakże zmiana wskaźnika HHI nie przekracza 250 punktów. Tym samym prawdopodobieństwo umocnienia siły rynkowej połączonych przedsiębiorców jest bardzo małe.

Reasumując, łączny szacunkowy udział uczestników koncentracji w 2014 r. w krajowym rynku usług hostingowych w ujęciu wartościowym (przyjmując wartość na poziomie wskazanym zarówno przez Wnioskodawcę, jak i Nazwę) kształtował się

odpowiednio w przedziale od ok. [20-30] % do ok. [30-40] %, (w tym grupy Home od ok. [20-30] % do ok. [30-40] %, zaś grupy UI od ok. [0-5] % do ok. [0-5] %). Udział głównego konkurenta uczestników koncentracji objętego ankietą, tj. Nazwy, kształtował się na poziomie od ok. [10-15] % do ok. [15-20] %, a żadnego z pozostałych ankietowanych przedsiębiorców nie przekroczył w żadnym rozpatrywanym przypadku [5-10] %).

Na marginesie wskazać należy, że nawet jeśli wziąć pod uwagę tylko zankietowanych przedsiębiorców, udział uczestników koncentracji w tej grupie kształtuje się na poziomie niewiele przekraczającym 40%, w związku z czym jego udział w rynku uwzględniającym także pozostałych przedsiębiorców, którzy nie zostali objęci badaniem, jest istotnie niższy, na co zresztą wskazują szacunki wskazane w tabelach 9 i 10.

Wielkość odejść do konkurentów w pierwszym oraz kolejnych 4 latach klientów, którzy nabyli usługi hostingowe w Polsce od grupy UI przedstawia się następująco:

Tabela nr 13

odsetek umów utraconych w poszczególnych latach, które zostały zawarte w 2011 r. (w %)				
rok	2012	2013	2014	łączy odsetek utraconych umów w latach 2012-2014
umowy odnoszące się do usług hostingowych	[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 25 załącznika nr 1 do decyzji]			

Źródło: dane Wnioskodawcy.

Dla Home poziom ten przedstawia się natomiast następująco:

Tabela nr 14

odsetek umów utraconych w poszczególnych latach, które zostały zawarte w 2010 r. (w %)					
rok	2011	2012	2013	2014	łączy odsetek utraconych umów w latach 2011-2014
umowy odnoszące się do usług hostingowych	[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 26 załącznika nr 1 do decyzji]				

Źródło: dane Wnioskodawcy.

2.3. Opinie uczestników krajowego rynku rejestracji i obsługi domeny krajowej oraz usług hostingowych dotyczące wpływu koncentracji na te rynki

Organ antymonopolowy postanowił dodatkowo zasięgnąć opinii przedsiębiorców prowadzących działalność na rynku usług w chmurze obliczeniowej dotyczącej oceny planowanej koncentracji, w szczególności, czy może ona doprowadzić do ograniczenia

konkurencji. Na podstawie uzyskanych odpowiedzi stwierdzić należy, że część z tych przedsiębiorców wyrażała obawy, iż koncentracja ta może mieć negatywny wpływ na rynki na których działalność prowadzą jej uczestnicy m.in. na rynku domeny krajowej, hostingu, oraz certyfikatów SSL i sklepów internetowych głównie z uwagi na połączenie największego podmiotu krajowego z jednym z największych europejskich podmiotów, dysponującym istotnym potencjałem ekonomicznym.

Przedsiębiorcy ci wyrażali, na przykład następujące opinie: Nazwa „Połączenie siły rynkowej największego uczestnika wskazanych rynków, tj. grupy Home z siłą rynkową 1&1 oraz potencjałem kapitałowym grupy UI jest związane możliwością prowadzenia agresywnej polityki handlowej sprawi, i może sprawić, że rynki domeny krajowej, hostingu i sklepów internetowych zostaną zdominowane przez UI.”; Domeny.pl sp. z o.o. „ (...) koncentracja doprowadzi do zdominowania przez uczestników koncentracji rynku usług w zakresie ekspozycji danych w sieci Internet, co może przełożyć się na zachwianie równowagi na rynku usług w zakresie gromadzenia danych oraz usług bezpieczeństwa w zakresie przetwarzania danych”; Consulting Service sp. z o.o. planowana koncentracja prowadzi do ograniczenia konkurencji (...) z uwagi na potężną dysproporcję kapitałową niemieckiego inwestora oraz przyjętą strategię rozwoju związaną z agresywnym wykupem mniejszych podmiotów.”; Active 24 sp. z o.o. „Znaczna synergia w zakresie rozbudowanej infrastruktury 1&1 oraz doświadczenia na rynku polskim Home mogą w znaczny sposób zdominować rynek.”; Domenomiana.pl S.A. „Pojawienie się jednego gracza o pozycji dominującej spowoduje, iż będzie on w stanie w dużym stopniu sterować rynkiem.”; dhosting.pl sp. z o.o. koncentracja (...) zapewni jeszcze silniejszą pozycję Home i 1&1. Inne firmy będą miały za przeciwnika jednego silnego konkurenta, który przejmie większość rynku. Ponadto kapitał zagraniczny wzmocni markę Home, co może mieć negatywny wpływ na ceny usług, które mogą być rażąco niskie w celu wykluczenia konkurencji.”; Grupa INTERIA.PL sp. z o.o. Sp.k. „koncentracja zdecydowanie wpłynie na sposób funkcjonowania rynku domen i usług obecności w sieci. Wynika to m.in. z efektu skali, możliwość korzystania przez Home z kontaktów grupy 1&1, pakietowego negocjowania warunków umów oraz synergii.”; Bright Group sp. z o.o. „ (...) z uwagi na znaczne możliwości i rozbudowane zaplecze marketingowe oraz aktualny znaczny zasięg obu firm ich połączenie może doprowadzić do ograniczenia konkurencji na polskim rynku.”; Agnat sp. z o.o. „ Firma przejmująca, (...) dysponuje praktycznie nieograniczonym zasobem inwestycyjnym i po połączeniu będzie dysponować ok. 40% udziałem w rynku domenowym oraz przynajmniej 50% udziałem w rynku hostingowym.”; MSERWIS.PL „pojawienie się jednego gracza o pozycji dominującej spowoduje, iż będzie on w stanie w dużym stopniu sterować rynkiem.”; Krakowskie e –

Centrum Informatyczne JUMP Dziedzic Pasek Przybyła SPJ „Prawie 50% tego rynku już znajduje się w posiadaniu czterech głównych graczy, w tym Home i Az.pl. Fuzja ta spowoduje redukcję kosztów oraz podwyższy barierę utrzymania się na rynku przez inne podmioty, spowodowaną zaniżaniem cen sprzedaży usług.”

Natomiast część konkurentów uczestników koncentracji oraz NASK wskazywała, iż transakcja ta nie doprowadzi do ograniczenia konkurencji na rynku domen internetowych z uwagi na niewielki wzrost udziału rynkowego połączonych podmiotów oraz dużą liczbę przedsiębiorców świadczących tego rodzaju usługi. Przykładowo można wskazać na następujące opinie wyrażane przez badanych przedsiębiorców: DreamCommerc S.A. „(...) rynek domen internetowych i hostingu jest rynkiem mocno konkurencyjnym w Polsce.”; SuperHost.pl sp. z o.o. „koncentracja nie doprowadzi do ograniczenia konkurencji na rynku, ponieważ 1&1 posiada marginalny udział w rynku.”; ActiTech sp. z o.o. „(...) planowana koncentracja nie wpłynie w żaden sposób na ograniczenie konkurencji na rynkach ponieważ firma 1&1 nie posiada znaczącego udziału w rynku polskim.”; UT.pl Marcin Szymoniak „ (...) koncentracja nie prowadzi do ograniczenia konkurencji, gdyż na polskim rynku funkcjonuje znaczna liczba firm oferujących usługi zbliżone do usług oferowanych przez Home.”; NASK „planowana koncentracja nie doprowadzi do ograniczenia konkurencji na rynku domen internetowych. Obserwowana dynamika zmian wielkości udziałów w rynku, jak również dynamika wzrostu na rynku domeny krajowej .pl nie wskazują na możliwość osiągnięcia znacznej przewagi przez połączone podmioty Home i 1&1.”.

3. Rynek usług w chmurze obliczeniowej (rynek wskazany przez Wnioskodawcę jako rynek właściwy w sprawie)

Jak wskazuje Wnioskodawca, szacunkowy łączny udział grupy UI i grupy Home w europejskim rynku usług w chmurze obliczeniowej kształtuje się na poziomie [0-5] %. Przyjmując, iż rynek ten w aspekcie geograficznym zostanie zdefiniowany jako krajowy (jako że koncentracja dotyczy głównie terytorium Polski), łączny udział uczestników koncentracji w polskim rynku usług w chmurze obliczeniowej, jak i w poszczególnych segmentach tego rynku w 2014 r. przedstawiał się następująco:

Tabela nr 15

rynek	wielkość rynku (w mln euro)	sprzedaż (w mln euro)		udział w rynku (w %)		
		grupa UI	grupa Home	grupa UI	grupa Home	łącznie grupa UI i grupa Home

infrastruktura jako usługa	<i>[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 28 załącznika nr 1 do decyzji]</i>	[0-5]	[0-5]	[0-5]
obecność w sieci		[0-5]	[10-15]	[10-15]
komunikacja internetowa		[0-5]	[0-5]	[0-5]
oprogramowanie jako usługa		[0-5]	[0-5]	[0-5]
ogólnie usług w chmurze obliczeniowej		[0-5]	[0-5]	[0-5]

Źródło: dane Wnioskodawcy (w oparciu o raport firmy Odin).

Powyższe wskazuje, że łączny udział uczestników koncentracji zarówno w całym krajowym rynku usług w chmurze obliczeniowej, jak i w żadnym z segmentów tego rynku nie przekroczył 20%. Co więcej, udziały rynkowe grupy UI nie przekroczyły [0-5] % w żadnym z tych segmentów.

Wnioskodawca podkreśla, iż grupa UI nie rozwija, nie zarządza oraz nie sprzedaje aplikacji dla sklepów internetowych w Polsce. Tym samym nie osiąga żadnego udziału w tym segmencie rynku.

b) przedmiotowa koncentracja nie wywiera wpływu na żaden rynek w układzie wertykalnym

W toku przeprowadzonego postępowania nie zidentyfikowano żadnych rynków, na które przedmiotowa koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym (pionowym), bowiem przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji nie prowadzą działalności na rynkach będących jednocześnie rynkami poprzedniego, bądź następnego szczebla obrotu, oraz w których indywidualny lub łączny udział tych przedsiębiorców przekraczałby 30%

c) przedmiotowa koncentracja nie wywiera wpływu na żaden rynek w układzie konglomeratowym

Uzasadniając powyższe należy wskazać, iż w toku przeprowadzonego postępowania nie zidentyfikowano żadnych rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym. Brak jest bowiem rynków, na których między przedsiębiorcami uczestniczącymi w koncentracji nie istnieją powiązania horyzontalne i wertykalne oraz w których którykolwiek z przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji posiadałby więcej niż 40% udziału w jakimkolwiek rynku właściwym, obejmującym terytorium Polski lub jego część.

**Na podstawie zgromadzonego materiału i powyższych ustaleń organ antymonopolowy
zważył, co następuje:**

Przepis art. 18 ustawy o ochronie konkurencji stanowi, iż Prezes Urzędu wydaje zgodę, w drodze decyzji, na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku, przy czym zgodnie z art. 4 pkt 10 tej ustawy przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwi mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%.

Podstawowym celem postępowania antymonopolowego w sprawach koncentracji jest ustalenie, czy w wyniku zrealizowania zamierzonej transakcji dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na rynku właściwym. Przykładem takiego istotnego ograniczenia konkurencji jest powstanie lub umocnienie pozycji dominującej. Należy jednakże podkreślić, że o ile powstanie lub umocnienie pozycji dominującej będzie zawsze prowadziło do ograniczenia konkurencji na rynku, to do ograniczenia konkurencji może dojść także w przypadkach, kiedy w wyniku koncentracji nie powstaje lub nie umacnia się pozycja dominująca. Samo stwierdzenie „istotne ograniczenie konkurencji” wykracza zatem poza kwestię powstania lub umocnienia pozycji dominującej i ma szersze znaczenie. Obejmuje bowiem sytuacje, kiedy w wyniku dokonanej koncentracji konkurencja zostaje poważnie ograniczona, a nie wiąże się to z powstaniem pozycji dominującej – może to mieć miejsce przykładowo na rynkach oligopolistycznych.

Powołany przepis wskazuje, że to intensywność ograniczenia konkurencji będzie determinowała treść rozstrzygnięcia organu antymonopolowego. Oznacza to, że nie każde ograniczenie konkurencji, będące wynikiem planowanej fuzji będzie skutkowało wydaniem zakazu dokonania koncentracji, a jedynie mające charakter „istotnego” ograniczenia.

Analiza skutków niniejszej koncentracji wykazała, iż w jej wyniku nie dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na żadnym z rynków, na których prowadzą działalność jej uczestnicy, bez względu na przyjętą definicję rynków wspólnych. Dokonując oceny zasadności wyrażenia zgody na przeprowadzenie tej koncentracji Prezes Urzędu wziął pod uwagę następujące argumenty.

W niniejszej sprawie występują rynki właściwe w układzie horyzontalnym jedynie w przypadku wąskiego określenia rynku w aspekcie produktowym. Rynkami tymi są: krajowy rynek domeny krajowej .pl (rejestracji i obsługi) oraz krajowy rynek usług hostingowych.

Łączny szacunkowy udział uczestników koncentracji w 2014 r. w krajowym rynku domeny krajowej .pl, biorąc pod uwagę rejestrację, w ujęciu ilościowym (według ilości nowo rejestrowanych domen .pl) kształtował się na poziomie ok. [40-50] %. Udział ten jest zatem nieznacznie wyższy niż 40% próg, z którym ustawa o ochronie konkurencji wiąże posiadanie pozycji dominującej. Podkreślić jednakże należy, że udział ten wynika przede wszystkim z dotychczasowej pozycji rynkowej grupy Home, której indywidualny udział w rejestracji domen krajowych w 2014 r. wynosił ok. 40,3%. Udział grupy UI kształtował się na nieznacznym poziomie i wynosił ok. [0-5] %). Zauważyć także należy, iż udział grupy Home w tym zakresie w latach 2013 – 2014 utrzymywał się na niezmiennym poziomie ok. 40,3%, natomiast w pierwszym i drugim kwartale 2015 r. na poziomie odpowiednio ok. 33,95% i ok. 35,15%. UI [*tajemnica przedsiębiorstwa pkt 32 załącznika nr 1 do decyzji*]. Głównym konkurentem uczestników koncentracji w tym zakresie jest Nazwa, a jej udział kształtował się na poziomie ok. 17,16% w 2013 r., 21,47% w 2014 r. a w pierwszym i drugim kwartale 2015 r. na poziomie odpowiednio ok. 28,76% i ok. 31,51%. Zatem jej udział systematycznie rośnie.

Natomiast łączny udział uczestników koncentracji w 2014 r. w krajowym rynku domeny krajowej .pl, biorąc pod uwagę obsługę domeny krajowej .pl, w ujęciu ilościowym (liczby obsługiwanych domen .pl) kształtował się na poziomie ok. [30-40] %. Udział ten jest zatem niższy niż 40% próg, z którym ustawa o ochronie konkurencji wiąże posiadanie pozycji dominującej. Ponownie jednak należy podkreślić, że udział ten wynika przede wszystkim z dotychczasowej pozycji rynkowej grupy Home, której indywidualny udział w 2014 r. wynosił ok. 34,26%. Udział grupy UI kształtował się na poziomie ok. [0-5] %. Także w tym zakresie udział grupy Home w latach 2013 – 2014 utrzymywał się na niezmiennym poziomie ok. 34,4% – 34,3%, natomiast w pierwszym i drugim kwartale 2015 r. na poziomie odpowiednio ok. 33,94% i ok. 33,19%. Udział grupy UI [*tajemnica przedsiębiorstwa pkt 35 załącznika nr 1 do decyzji*]. Udział głównego konkurenta uczestników koncentracji w tym zakresie, tj. Nazwa kształtował się na poziomie ok. 17,18% w 2013 r., 18,69% w 2014 r. w pierwszym i drugim kwartale 2015 r. na poziomie odpowiednio ok. 19,67% i ok. 21,12%. Zatem także w tym zakresie jej udział systematycznie rośnie.

Podnieść także należy, iż delta HHI dla krajowego rynku domeny krajowej .pl (rejestracji i obsługi) nie przekracza 150 punktów. Prawdopodobieństwo umocnienia siły rynkowej połączonych przedsiębiorców jest zatem bardzo małe.

Biorąc powyższe pod uwagę wskazać należy, że po przejęciu przez 1&1 kontroli nad Home stopień koncentracji na krajowym rynku domeny krajowej .pl (rejestracji i obsługi), wzrośnie w niewielkim stopniu i tym samym sytuacja na nim nie ulegnie istotnej zmianie. Po dokonaniu koncentracji Wnioskodawca nadal będzie musiał liczyć się z istniejącą na tym rynku konkurencją ze strony innych przedsiębiorców, w tym w szczególności Nazwy z udziałem szacowanym na ok. 21,5% w zakresie rejestracji i ok. 18,7% w obsłudze domen krajowych, Michau Enterprises Ltd z udziałem szacowanym na ok. 8,8% w zakresie rejestracji i ok. 9,2% w obsłudze domen krajowych, Consulting Service sp. z o.o. z udziałem szacowanym na ok. 7,1% w zakresie rejestracji i ok. 9,9% w obsłudze domen krajowych czy OVH sp. z o.o. z udziałem szacowanym na ok. [5-10] % w zakresie rejestracji i ok. [5-10] % w obsłudze domen krajowych.

Oceniając skutki niniejszej koncentracji na krajowym rynku domeny krajowej .pl (rejestracji i obsługi), obok analizy udziałów rynkowych należy także wziąć pod uwagę, iż jedynym formalnym wymogiem koniecznym do świadczenia usług rejestracji i obsługi domeny .pl jest uzyskanie statusu Partnera NASK. Nie stanowi to jednak istotnej bariery, na co wskazuje fakt, że według danych na koniec 2014 r. Partnerami NASK było 203 przedsiębiorców. Z uwagi na to, że NASK udostępnia wszystkim swoim Partnerom możliwość samodzielnej rejestracji i obsługi nazw domen internetowych bezpośrednio w rejestrze domeny .pl, a także nie różnicuje warunków handlowych ze względu np. na skalę zakupów lub siedzibę przedsiębiorcy (pobiera opłaty za rejestrację i utrzymanie domeny od partnerów na podstawie Cennika Usług w Programie Partnerskim) wskazać należy, iż sposób świadczenia usług przez Partnerów NASK w tym zakresie jest taki sam. Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że zarówno uczestnicy koncentracji, jak i pozostali przedsiębiorcy świadczący usługi rejestracji i obsługi domeny .pl są tak samo bliskimi konkurentami, a tym samym wywierają na siebie nawzajem presję konkurencyjną. Podkreślić również należy, iż w ocenie NASK planowana koncentracja nie doprowadzi do istotnego ograniczenia konkurencji na tym rynku.

Z kolei łączny szacunkowy udział grupy UI i grupy Home w krajowym rynku usług hostingowych, w ujęciu wartościowym, kształtował się w 2014 r. w przedziale od ok. [20-30] % (przyjmując wartość na poziomie wskazanym przez Wnioskodawcę) do ok. [30-40] % (przyjmując wartość na poziomie wskazanym przez Nazwę). Udział ten, zarówno biorąc pod uwagę wartość wskazaną przez Wnioskodawcę, jak i Nazwę, jest niższy niż 40% próg, z którego przekroczeniem ustawa o ochronie konkurencji wiąże domniemanie posiadania pozycji dominującej. Podkreślić jednocześnie należy, iż udział ten wynika przede

wszystkim z dotychczasowej pozycji rynkowej grupy Home, której szacunkowy udział w tym rynku kształtował się na poziomie odpowiednio od ok. [20-30] % do ok. [30-40] %. Udział grupy UI w tym rynku szacowany jest od ok. [0-5] % do ok. [0-5] %. Po przejściu przez 1&1 kontroli nad Home stopień koncentracji na tym rynku wzrośnie zatem w niewielkim stopniu i tym samym sytuacja na nim nie ulegnie istotnej zmianie. Tym samym po dokonaniu koncentracji Wnioskodawca nadal będzie musiał liczyć się z istniejącą na tym rynku konkurencją ze strony innych przedsiębiorców, w tym w szczególności Nazwy z udziałem szacowanym poziomie od ok. [10-15] % do ok. [15-20] %.

Jak wskazano powyżej organ antymonopolowy nie przesądził ostatecznie kwestii zakreślenia rynku w aspekcie produktowym. Jednakże, zdaniem organu antymonopolowego, nawet w przypadku wąskiego określenia rynków, tj. jako krajowego rynku rejestracji i obsługi domeny krajowej .pl oraz rynku usług hostingowych, istnieją argumenty za wydaniem zgody na przedmiotową koncentrację. Jak bowiem wynika z poczynionych ustaleń, przyrost udziałów rynkowych, jednego z głównych czynników istotnych przy ocenie siły rynkowej łączących się stron, kształtować się będzie na poziomie *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 40 załącznika nr 1 do decyzji]* punktów procentowych. W wyniku realizacji planowanej transakcji stopień koncentracji na tych rynkach wzrośnie zatem w niewielkim stopniu, a tym samym sytuacja konkurencyjna nie ulegnie istotnej zmianie. W przypadku natomiast przyjęcia szerszej definicji rynku brak byłoby rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym.

Odnosząc się natomiast do wskazywanej przez część ankietowanych przedsiębiorców obawy, iż realizacja koncentracji może doprowadzić do ograniczenia konkurencji na krajowym domeny krajowej oraz rynku usług hostingowych ze względu na potencjał kapitałowy grupy UI wskazać należy, iż grupa UI rozpoczęła działalność w Polsce w 2010 r. i mimo posiadania kapitału, a także poniesienia znacznych kosztów reklamowych nie odniosła znaczącego sukcesu i obecnie jej aktywność w Polsce jest niewielka. W szczególności nie udało się osiągnąć ani ugruntowanej pozycji na omawianych rynkach, ani stworzyć rozpoznawalnej marki, na co wskazuje *[tajemnica przedsiębiorstwa pkt 41 załącznika nr 1 do decyzji]*. Dotychczasowa obecność grupy UI w Polsce pokazuje zatem, iż silna pozycja na innych rynkach geograficznych oraz znaczące zasoby kapitałowe nie mają decydującego wpływu na pozycję przedsiębiorcy na rynku domeny krajowej oraz rynku usług hostingowych. Z tego też względu nie można stwierdzić, iż posiadane przez UI zasoby finansowe spowodują uzyskanie przez połączone podmioty pozycji rynkowej prowadzącej do istotnego ograniczenia konkurencji na rynkach, na których prowadzą działalność. Ponadto na rynkach tych działa szereg przedsiębiorców, co wskazuje, że bariery wejścia nie są duże.

Jednocześnie znaczny odsetek klientów rozwiązujący umowy zarówno z Home, jak i UI, (szczególnie w pierwszym roku) pokazuje małe przywiązanie klientów do danego usługodawcy. Tym samym ewentualna próba wykorzystania swojej pozycji przez uczestników koncentracji w stosunku do kontrahentów, spowodowałaby, że mogliby oni odejść do konkurentów.

W sprawie brak jest rynków właściwych, na które koncentracja wywierałaby wpływ w układzie wertykalnym i konglomeratowym.

Mając powyższe na uwadze organ antymonopolowy uznał, iż zamierzona koncentracja spełnia kryterium wskazane w art. 18 ustawy o ochronie konkurencji, bowiem w jej wyniku nie dojdzie do istotnego ograniczenia konkurencji na żadnym z opisanych rynków, w szczególności przez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej.

W związku z powyższym orzeczono, jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2014 r., poz. 101 ze zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie miesiąca od dnia jej doręczenia.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Otrzymuje:

1) 1&1 Internet SE, Montabaur (Niemcy)

(decyzja wraz z załącznikiem 1)

2) aa

(decyzja wraz z załącznikami 1 i 2)